

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Győrött, 2017. október 4. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t:

A sikkasztás büntette és más bűncselekmény miatt **vádltott neve** ellen indult büntetőügyben a Veszprémi Törvényszék 2017. február 9. napján kihirdetett 12.B.277/2014/171. számú ítéletét *helybenhagyja* azzal, hogy az eljárási illeték összege helyesen 2.400.000 (kettőmillió-négyszázezer) Ft.

A börtönbüntetésbe számítja a vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

I n d o k o l á s

A **Veszprémi Törvényszék** 2017. február 9. napján kihirdetett **12.B.277/2014/171. számú ítéletével vádlott neve** vádlottat bűnösnek mondta ki:

- folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében a Btk. 372. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a/ pont szerint (*1. tényállási pont*),
- folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében a Btk. 372. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc/ pont és (6) bekezdés b/ pont szerint (*2. tényállási pont*), és
- 2 rb, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében a Btk. 345. § alapján (*1-2. tényállási pont*). Ezért halmazati büntetésül 9 év 4 hónap börtönbüntetésre, a pénzkezeléssel kapcsolatos feladatokat ellátó végleges hatályú foglalkozástól eltiltásra, míg mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, valamint rendelkezett az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításáról és a bűnjelekről.

Kötelezte vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül kártérítés jogcímen fizessen meg a **1.** Kft. magánfél részére 603.856.093 Ft-ot, továbbá a **2.** Zrt. magánfél javára 69.188.810 Ft-ot, és az állam javára 1.915.132 Ft eljárási illetéket.

Rendelkezett a Veszprémi Járásbíróság 7.Bny.248/2011/2. számú végzésével **A.A.** érdekelt tulajdonát képező ékszerek és egyéb ingóságok vonatkozásában elrendelt zár alá vétel megszüntetéséről és a tulajdonos részére történő kiadásról.

A Veszprémi Járásbíróság 14.Bny.1045/2012/2. számú és 14.Bny.68/2015/2. számú végzéseivel más vagyontárgyak, - melyek részben **vádltott neve** vádlott tulajdonát képezik - vonatkozásában elrendelt bűnügyi zárlattal kapcsolatban felhívta a magánfeleket, hogy amennyiben a teljesítési határidő lejártától számított 30 napon belül nem kérnek végrehajtást, úgy a zár alá vételt fel kell oldani. Kötelezte a vádlottat az állam javára 2.455.684 Ft bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen az **ügyész fellebbezett** a vádlott terhére a vele szemben alkalmazott fő- és mellékbüntetések tartalmának emelése érdekében.

A **vádlott** és **védő** elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés végett éltek jogorvoslati kérelemmel.

A 1. Kft. magánfél képviseletében eljáró jogi képviselő - megnevezése szerint fellebbezést jelentett be - tartalma alapján észrevételt tett az írásbafoglalt ítélet kézhezvételét követően, melyben a polgári jogi igény megítélésére vonatkozó rendelkezést nem támadta, de kérte annak felülvizsgálatát, hogy az elsőfokú bíróság maradéktalanul eleget tett-e a tényállás felderítési kötelezettségének, mivel csak a vádlottat kötelezte a kártérítés megfizetésére. Kifejtette, hogy az általa képviselt Kft. jelentős hátrányt szenved a behajthatóság szempontjából, mivel **vádlott neve** vagyoni körülményei ismeretében a kármegtérülésre semmi esély nincsen, más személy büntetőjogi felelősségének megállapítására pedig nem került sor.

A **Győri Fellebbviteli Főügyészség Bf.143/2015/9-I.** számú átiratában az ügyészi fellebbezést helyes indokainál fogva fenntartotta, míg a vádlott és védő által felmentés és enyhítés végett kezdeményezett jogorvoslati kérelmét alaptalannak találta. Rámutatott, hogy a polgári jogi igényt a törvényszék érdemben elbírált, mely rendelkezést a magánfél jogi képviselőjének fellebbezése nem támadja. A Be. 324. § (1) bekezdés g/ pontja alapján csak a megítélés esetén élhet a magánfél jogorvoslattal, tehát a tényállás felderítetlenségét sérelmező fellebbezés kizárt, ezért annak elutasítását indítványozta a Be. 341. § (1) bekezdés szerint.

Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az igen részletesen lefolytatott bizonyítási eljárás során a büntetőeljárási szabályokat maradéktalanul betartotta, a bizonyítás eredményeként megállapított tényállása teljes körűen megalapozott. Kihallgatta a vádlottat és minden olyan személyt, akinek releváns információja volt a tényekről. Az igazságügyi szakértői bizonyítás, a tanúk nyilatkozatai és az okiratok tartalma alapján vetette el a vádlott azon védekezését, miszerint az ügyvezető, illetve a vezérigazgató utasítására, tudtával, és fenyegetései hatására követte el a bűncselekményeket. A rendelkezésre álló bizonyítékokat megfelelő mértékben értékelte, az ellentéteket feloldotta, tehát indokolási kötelezettségének eleget tett. A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, a cselekmények minősítése és megnevezése is helytálló.

Az ügyész hangsúlyozta, hogy a vádlott éveken keresztül, majd az ellene megindult büntetőeljárással nem törődve, gátlástalanul valósította meg a bűncselekményeket. Az egyértelmű, ledokumentált bizonyítékok ismeretében ténybeli beismerő vallomást tett, de ez nem párosult a büntetőjogi felelősség elismerésével és vállalásával. Nem vehető figyelembe a javára enyhítő körülményként a sértett cégekben tapasztalt ellenőrzési lazaságot, mert ez nagymértékben rajta is múltott. A súlyosító körülmények túlsúlya és a vagyon elleni bűncselekmények tárgyi nyomatéka folytán a középértéket meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabása látszik indokoltnak.

Ennek megfelelően a büntetés súlyosítását, egyebekben az ítélet helybenhagyását indítványozta.

A vádlott meghatalmazott **védője** az átiratra tett észrevételében, illetőleg **fellebbezésének indokolásában** a jogorvoslati kérelmét módosítva tartotta fenn. Elsődlegesen a védence felmentését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasítását, harmadsorban a büntetés érdemi mérséklését kérte. Értelemszerűen az ügyészi fellebbezés elutasítását is indítványozta.

Az ítéleti tényállást felderítetlenség miatt megalapozatlannak tartotta, mert a bíróság nem járt utána azon tények tisztázásának, amelyeket a vádlott következetesen előadott. A három további gyanúsítottal szemben az ügyészség a nyomozást megszüntette, amely megakadályozta annak felderítését, hogy kinek állott érdekében a sértett cégek tényleges bevételeinek eltitkolása, a hiányzó pénzüsszegek eltulajdonítása, illetve ezeknek mi lett a tényleges sorsa. Elmaradt a volt gyanúsítottak vagyoni helyzetének leellenőrzése, **vádlott neve** vádlott esetében pedig csak azt lehetett

megállapítani, hogy nem látható életvitelén, vagyoni gyarapodásán, miszerint saját céljaira fordította volna a gazdasági társaságoktól elvett pénzeszközöket.

Bizonyítási indítványt terjesztett elő a terhelt ismételt kihallgatása és igazságügyi pszichiáter- és pszichológus szakértői vizsgálata érdekében, mivel álláspontja szerint a terhelt fogvatartása óta jelentősen romlott az állapota a családtól, a kiskorú gyermekektől való távollét miatt.

A hatályon kívül helyezés iránti kérelmét arra alapította, hogy a bírósági eljárásban - álláspontja szerint - nem lettek betartva a hatásköri szabályok, továbbá nem lett ellenőrizve, hogy a nyomozási bíróként is eljáró **B.B.** és **C.C.** részt vehetett-e törvényesen az ügy érdemi elbírálásában.

Kifejtette, hogy az eljárás szabályosságát is érinti az a körülmény, miszerint a nyomozás igen hiányos volt **D.D.**, **E.E.** és **F.F.** cselekvése irányában, a nyomozás megszüntetése pedig teljesen megfosztotta a vádlottat a védekezés törvényes lehetőségétől, mert az általa mondottak - az érintett személyekkel szemben emelt törvényes vád hiányában - nem voltak vizsgálhatók a bíróság számára az általa folytatott bizonyítási eljárás keretein belül.

A védő az 1. tényállási pont vonatkozásában a bizonyítottság hiánya, a 2. pontban írottak esetében pedig büntethetőséget kizáró ok; a fenyegetés miatt, bűncselekmény hiánya okán tartotta indokoltnak **vádlott neve** vádlott felmentését.

Rámutatott, hogy az 1. tényállási pontban írt cselekmény kapcsán részletesen kellett volna vizsgálni a **1. Kft** gazdálkodását, értékesítő tevékenységét, a raktárban keletkezett hiány okait. Ehhez be kellett volna szerezni a teljes körű cégbíróági anyagot; a mérlegeket, beszámolókat, a pénzforgalomra vonatkozó valamennyi iratot, melyek alapul szolgálhattak volna egy kompetens könyvszakértői vizsgálathoz. A vádlott a személyi szabadságát korlátozó kényszerintézkedések következtében nem tudott utána járni a hiányzó dokumentumoknak. Az alapadatok hiányosságai miatt a könyvszakértő nem tudta maradéktalanul elvégezni a feladatát és számos esetben tett olyan nyilatkozatot, amely túlhaladt a szakértői hatáskörén. Mindenképpen szükséges lett volna másik könyvszakértő kirendelése, amelyre a védelem részletes indítványt tett, ám a törvényszék azt elutasította azzal az indokkal, hogy az új szakértő sem tudott volna eltérő következtetésekre jutni.

A tanúvallomások nem voltak alkalmasak a cégeken belül uralkodott valós állapotok és a vezető tisztségviselők magatartásának, vezetői gyakorlatának feltérképezésére, mivel a volt gyanúsítottaknak nem volt érdeke és kötelezettsége sem magukra terhelő adatokat szolgáltatni, a többi beosztottat meg nyilvánvalóan befolyásolta az a körülmény, hogy a mai napig ott dolgoznak. Itt kellett volna a törvényszéknek nagyobb jelentőséget tulajdonítania az informatikai szakértői véleménynek, amely abban alátámasztotta a vádlott vallomását, hogy a könyvelő programba be lehetett avatkozni, tehát azt **vádlott neve** nevében az ismert kóddal bárki megtehetette, akinek ez érdekében állt. Az írásszakértői vélemény szűk körű és hiányos volt, az informatikai és könyvszakértői vélemények közötti ellentmondás meg önmagában is indokolta volna az ismételt szakértői vizsgálatot.

A pénz felhasználását illetően **vádlott neve** konkrét adatokkal szolgált, amikor elmondta, hogy a pályázatok elbírálásához, egyéb finanszírozáshoz, illetve a túlórák kifizetésére milyen nagyságrendű összegek voltak szükségesek, melyeket nem lehetett más módon fedezni különböző korlátozó szabályok miatt, csak „feketén”. A törvényesen vizsgálható bizonyítási körön belül azonban jóval kisebb volt a mozgási lehetőség. A kifizetésekre fordított összeg tisztázására a további tanúk kihallgatását, illetve a már vallomást tett tanúk visszaidézését szorgalmazó védelmi indítványt azonban a törvényszék nem fogadta be. A védő álláspontja szerint a Be. 375. § (1) bekezdésében írtak szerinti eljárási szabálysértés valósult meg, vagyis a terhelt védekezési joga olyan mértékben korlátozódott, amely jelentősen befolyásolta a büntetőjogi felelősség megállapítását és a joghátrány kiszabását. Ezért az ítélet hatályon kívül helyezésének van helye.

A 2. tényállási pontban írt cselekménnyel összefüggésben a törvényszék maga fejtette ki az ítélete indokolásában, hogy **F.F.** tanú nem szavahihető, vallomása nem értékelhető, illetve a cége dolgozói úgy nyilatkoztak, miszerint autokrata egyszemélyi vezetőként minden döntést a kezében tartott és

nem tűrt ellentmondást. Ez pedig alátámasztja azt a terhelti állítást, hogy a vezérigazgató azzal tartotta sakkban, miszerint megóvjá a folyamatban lévő büntetőügyben kilátásba helyezett hátrányoktól, amennyiben közreműködik bizonyos bevételi összegek eltulajdonításában. E körülményből következtetni lehet arra a tényre, miszerint a vádlott kényszer, illetve fenyegetés hatása alatt valósította meg a terhére rótt bűncselekményt, amely büntethetőségi akadály.

A védő tisztségéből eredően az enyhítés irányában is érvelt akként, hogy a vádlott két kiskorú gyermeket nevel, beteg édesanyjáról köteles gondoskodni és saját egészségi állapota is jelentősen megromlott a fogvatartás alatt. Több mint 10 éves az időmúlás a cselekmények elkövetési idejéhez képest és a kár megtérítésére megalapozott ígéretet tett. Ilyen enyhítő körülmények mellett eltűzött a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés mértéke és szembe megy a bírói gyakorlatnak. A joghátrány érdemi mérséklését, méltányos döntés meghozatalát kérte védencével szemben.

A **nyilvános ülésen megjelent ügyész** fellebbezését az átiratban foglaltak szerint fenntartotta, továbbá indítványozta a védelem bizonyítási indítványainak elutasítását. Rámutatott a védő felvetéseire reagálva, hogy a tényállás megalapozott, azt a bizonyítási indítványok elutasítása sem teszi felderítetlenné. Az elsőfokú bíróság maradéktalanul teljesítette az indokolási kötelezettségét ezzel kapcsolatosan is. A vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű, a cselekmények minősítése megfelelő. Az ügyészség csupán a kiszabott büntetés mértékét kifogásolja, mert bár a 9 év 4 hónap szabadságvesztés súlyos büntetés, de a középmértéket nem éri el, a büntetéskiszabási tényezők nyomatékához képest pedig inkább enyhe. A közügyektől eltiltás értelemeszerű, a foglalkozástól eltiltás mellőzhetetlen.

A szabadságvesztés mértékének emelésére tett indítványt az ügyész azzal indokolta, hogy a vádlott a bűncselekmény elkövetéséhez a szakmai képzettségét felhasználta és a vezetői beosztásával messzemenően visszaélt. Azokat a szabályokat szegte meg, amiket neki kellett volna megalkotni, betartani, betartatni, ellenőrizni. Élődsi módon fosztogatta a gazdasági társaságok vagyonát több mint 10 éven keresztül, szinte élethivatásszerűen. Az üzletszerűség további súlyosító körülmény. A folytatatlanság nagyon nyomatékos súlyosító körülmény, mert ritkán lehet találkozni olyan vagyon elleni bűncselekménnyel, amelyet több mint egy évtizeden keresztül folyamatos rendszerességgel követnek el. Ehhez képest a részbeni beismerés és az önfeljelentés súlytalan. Az elmeműködés sajátossága nem enyhítő körülmény. A vádlott egészségi állapota lehet enyhítő körülmény, azonban e körben a beszámítási képesség korlátozottsága nem áll fenn. A sértetti közrehatásról nem lehet beszélni és időmúlásról sem, főleg az egy évtizedes elkövetési időszak végéhez és a bűncselekmény elévülési idejéhez viszonyítva. Mindezekre figyelemmel indítványozta a szabadságvesztés büntetés súlyosítását.

A **vádlott védője** az írásban benyújtott fellebbezést fenntartotta. A felmentésre irányuló indítványt a védelem kérelme szerint megismételte azzal, hogy a ténybeli beismerő vallomásra tekintettel ennek realitása csekély. Elsősorban az ítélet hatályon kívül helyezését, ha erre nincsen törvényes ok, akkor a büntetés érdemi enyhítését és mindennek előtt az ügyészség indítványának az elutasítását kérte.

Lényeges kérdésnek tartotta, amely nem került a hosszú bizonyítási eljárásban sem megválaszolásra, hogy a 700 millió Ft hová került felhasználásra, mivel ennek nyoma védelem vagyoni viszonyaiban nem mutatkozik. **vádlott neve** vádlott anyagi helyzetéről annyit lehetett megállapítani, hogy a lakásán és a gépkocsin hitel van, nincsenek kölcsönadások, beruházások. Nem más személy felelősségének a megállapítását célozza a hatályon kívül helyezési kérelem, hanem a védekezés lehetőségének biztosítását. Védencénél nem jelent meg a pénz, de másnál ezt ellenőrizni lehetett volna, ennek vizsgálata azonban a nyomozati szakban az érintett személyek vonatkozásában hiányos volt.

Ez azért nagyon lényeges kérdés, mert az elsőfokú bíróság kötelezte a vádlottat ennek a hatalmas összegnek a megfizetésére, holott nincsen bizonyítva, hogy a pénz odakerült volna a vádlotthoz. Ha

volt bűncselekmény védencem részéről, akkor ott jelentős sértetti közrehatás van. Az 1. vádpontban érintett társaság gazdálkodása, vagyoni állapota egyáltalán nem nyert tisztázást. A tanúk (pl. **G.G.**) elmondták, hogy amikor **vádltott neve** vádlott belépett a **1. Kft** elődjéhez (a **3. Kft**-hez), akkor nem volt leltárszerű átadás-átvétel. Ki tudja, akkor milyen leltár vagy pénztárhiánya volt a cégnek? Vajon megalapozottan, ítéleti bizonyossággal ki lehet mondani, hogy minden fillérért csak a vádlott felelős? A gazdasági társaság fogyatékos működése, az iratok hiányossága miatt a könyvszakértői vélemény sem elfogadható, ráadásul többször túllépett a kompetenciáján vagy elfogultságra utaló megállapításokat tett. A kiindulási helyzet ismerete nélkül nem lehet kétséget kizáróan azt megállapítani, hogy **vádltott neve** vádlott felel 600 millió forint eltűnéséért. Az ügyészség alkotmányos jogának a keretei között döntött a nyomozás megszüntetéséről, a megszüntetés oka nagyon egyszerű és rövid. Azt is csak az ügyészség kezdeményezhetné, hogy a nyomozási bíró rendelje el a nyomozás folytatását, amennyiben erre alapot lát. Sérrelmezte a védő, hogy ilyen nyomozati munka mellett nem lehetett leellenőrizni védence védekezését, hogy esetleg nemcsak nála tűnt el pénz, hanem másnál is, ő nem gyarapodott, hanem adósságban volt az adott időszakban is.

A 2. vádpont esetében védence tett egy vallomást, melyben konkrét időpontokat, helyeket határozott meg. Biztos, hogy ebben a cselekményben a részfelelőssége megállapítható, de figyelembe kell venni, hogy ő alárendelt helyzetben lévő beosztott volt. Mi a helyzet azzal a felettséggel, akinek aláírási, utasítási joga volt? Az ő felelősségét nem vizsgálhatta a bíróság. A vádlott nem vitatta, hogy egyes esetekben utalványozott, azonban a pénzüsszegekkel nem ő gazdagodott. Ha megállapítható a büntetőjogi felelőssége, akkor is biztosan nem egyedül terheli helytállási kötelezettség az okozott kárért. Azért megalapozatlan az ítélet, mert a tényállás nem került felderítésre, a hiba a nyomozati szakban történt, ami helyrehozhatatlan helyzetet eredményezett. A hiányos tényekből téves további ténybeli következtetéseket vont le a bíróság. A megalapozatlanság a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése szükséges, és csak a teljes eljárás megismétlése hozhat eredményt.

A bünteteskiszabás körében a védő nem értett egyet azzal az ügyészi állásponttal, hogy nem volt sértetti közrehatás. A feltárt adatok tükrében pontosan az állapítható meg, hogy a két gazdasági társaság vezető tisztségviselői jelentős mulasztásokat követtek el a működés szabályozása és ellenőrzése körében. Az iratkezelés rendezetlen volt, az informatikai szakvélemény szerint pedig a felülírható, manipulálható volt a könyvelési rendszer. Mindkét cég alkalmazottainak vallomásai, és a könyvszakértő véleménye alátámasztotta azt a tényt, hogy nagyfokú hiányosságok voltak a számviteli szabályok betartásának terén.

A kár megtérítésével kapcsolatban, a védő előadta, hogy a vádlott felajánlotta a **2. Zrt**-vel szemben indított munkaügyi perben megítélt, közel 7 millió forintos összeget, melyet az elsőfokú bíróság nem értékelt a terhelt javára enyhítő körülményként.

A súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés kapcsán rámutatott, hogy egy büntetlen előéletű személlyel szemben - az összecszerűségtől függetlenül - a középértéken túli büntetés kiszabását indítványozni eltúlzott. A vádlott családanya, ő maga is beteg, illetve rokkant édesanyját gondozza. Ha az ítélet tábla nem lát okot az ítélet hatályon kívül helyezésére, akkor a büntetést jelentősen enyhítse. A terhelt egészségi állapota az elsőfokú ítélethozatal óta is romlott, a börtöntűző képességét meg kellett volna vizsgálni. A törvényszék által kiszabott büntetés eltúlzott, még az ismert politikusok vagy állami, banki tisztviselők közérdeklődésre számot tartó, milliárdos nagyságrendű vagyon elleni bűncselekményeinek elkövetése esetén sem került sor ilyen tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabására. Kérte, hogy a táblabíróság megalapozott, méltányos döntést hozzon.

A **sértetti jogi képviselő** felszólalásában szintén a tényállás 1. pontjában írt cselekmény felderítetlenségére mutatott rá. A nyomozati szakban készült könyvszakértői véleményben olyan

lényeges megállapítások vannak a **3. Kft.** gazdálkodásával kapcsolatban, amelyek a bírósági eljárásban nem kerültek kellő módon előtérbe. Arra is keresni kellett volna a választ a 600 milliós hiány okán, hogy a raktárkészletnek köze lehetett - e a Kft. hitelfelvételéhez, a hitelkeret terhére milyen kifizetések történtek. Ha ezeket az összefüggéseket megvizsgálták volna, akkor joggal merült volna fel a gyanú, hogy ez a sok éven át tartó magatartás sorozat megvalósulhatott-e a **E.E.** ügyvezető és a tulajdonosi kör tudta nélkül.

A céget 2009-ben vásárolta meg az új tulajdonos, majd a 2010-2011-es működése során arra derült fény, hogy a Kft-nek az elmúlt években - gazdasági évenként - keletkezett nyeresége nagyjából azzal az összeggel egyezik meg, amely a vádlott terhére lett róva. A nyomozati szakban ennek okai és összefüggései nem kerültek feltárássra. Ezzel kapcsolatban sok indítványt tettek sértetti pozícióban, eredménytelenül. **E.E.** tekintetében megtámadták a nyomozásmegszüntető határozatot, majd pótmágánvádas indítványt tettek, melyet a Veszprémi Törvényszék elutasított.

vádlott neve vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában csatlakozott védője kérelméhez és előadta, hogy a felelősségét csak abban a körben ismeri el, amit a vallomásaiban elmondott. Amiben tagadta a bűnösségét, abban kéri a felmentését, elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyíték hiányában. Kérte a börtönbüntetés jelentős mértékű enyhítését.

Az eljárás során 6 hónapot előzetes letartóztatásban, majd másfél évet házi őrizetben töltött, az elsőfokú ítélet kihirdetése óta 8 hónapja újra előzetes letartóztatásban van. Ez nagyon megviselte a családját. Férje az egyedüli eltartója a családnak, gondoskodik a 12 és 13 éves gyerekről. Édesanyja beteg, de ő az egyedüli személy, aki segíteni tud a két gyerek ellátásában. A gyermekek jó tanulók voltak, de a teljesítményük hullámzó lett.

Saját egészségi állapotáról elmondta, hogy a börtönben sokat romlott a látása, a hallása, 16 kilót fogyott.

A polgári jogi igény megfizetésére kötelezést indokolatlannak és megalapozatlannak tartotta. Nem hozzá került a pénz, nem ő költötte el, még az ügyvédjét is az édesanyja fizeti részletekben. Igazságos döntés meghozatalát kérte.

Az ítélet tábla a fellebbezésekre tekintettel a Be. 348. § (1) bekezdése szerint a Veszprémi Törvényszék ítéletét teljes körűen felülvizsgálta az azt megelőző bírósági eljárással együtt, és a fellebbezéseket egyik irányban sem találta alaposnak.

Megállapította, hogy a Veszprémi Törvényszék az eljárása során a perrendtartási szabályokat maradéktalanul betartotta. Az ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó abszolút vagy relatív hatályú szabálysértés tehát nem történt, az érdemi felülvizsgálat lefolytatható volt.

A nyomozati eljárás hibái, és hiányosságai tárgyában tett védelmi kifogások kapcsán a következő tényeket kell előjáróban rögzíteni.

A nyomozó hatóság a korábban indult 29022/352/2012. bü. számú ügyben **vádlott neve** vádlotton kívül **D.D.**-val és **E.E.**-rel szemben, a 07000/34/2015. bü. számú ügyben **F.F.** ellen is nyomozást folytatott sikkasztás büntetnének és magánokirat-hamisítás vétségének alapos gyanújával. Kihallgatásukon túlmenően vagyonszűretésre is sor került a vonatkozásukban, melynek anyaga az iratok között fellelhető (29022/352/2012. bü. számú irat E/IV.-V. kötet és a 07000/34/2015. bü. számú irat Vagyonszűretés II. számú kötet - **F.F.** és **4. Kft.**). A vagyontárgyaikra zár alá vétel is el lett rendelve. A - korábban indult ügyben több mint 3 évig tartó - nyomozás során összegyűjtött személyi - és okirati bizonyítékok ismeretében az ügyészség úgy ítélte meg, hogy a vádemeléshez szükséges adatok nem állnak rendelkezésre; a gazdasági társaságoktól elvont pénzösszegek megszerzését a vagyoni viszonyaik nem igazolják, cselekvőségükre nézve a vádlott vallomásán kívül más bizonyítási eszköz nem áll rendelkezésre. Ezért nevezettekkel szemben a nyomozást megszüntette (B.2998/2010/74-I. és II. számú, 2014. április 8. napján kelt határozat - **E.E.** és **D.D.**, a

B.253/2015/66-II. számú, 2016. február 8. napján kelt határozat F.F.vel szemben). A nyomozás tárgyát nem képezték olyan gazdasági vagy más vagyon elleni bűncselekmények, pl. adócsalás vagy hűtlen kezelés, amely miatt a gazdasági társaságok teljes átvilágítását el kellett volna végezni, de a hiányzó pénzüsszegek utáni kutatásban beszerzésre került valamennyi, a cégek belső működési gyakorlatát; számviteli és pénzforgalmi tevékenységét tükröző dokumentum. Megjegyzendő, hogy a NAV Veszprém Megyei Igazgatósága ... szám alatt egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzést folytatott a 1. Kft. vonatkozásában, mely adóigazgatási ügyben iratbetekintést is kértek, mivel a Kft. 2003-2010 között keletkezett könyvelési anyagai jelen büntető ügyben lettek lefoglalva (B.2008/2010/6. számú utóirat és 8. alatti bűnjeljegyzék).

A vádhatóság kizárólag **vádolt neve** terhelt ellen emelt vádat a sikkasztási cselekmények miatt, mely az elsőfokú bíróság által lefolytatandó bizonyítási eljárás kereteit kijelölte, mivel a Be. 2. § (2) bekezdése értelmében csak annak a személynek a büntetőjogi felelőssége vizsgálható, akivel szemben vádat emeltek.

Az elsőfokú bíróság az első vádirat beérkezését követően hosszabb ideig nem tudott érdemi tárgyalást tartani - bár több alkalommal is kitűzte az ügyet -, mivel az adóhatósági vizsgálat, a **E.E.** elleni pótmagánvádas eljárás, majd a terhelt és védője által a Veszprémi Törvényszékkel szemben előterjesztett kizárási kérelem következtében az ügyiratokat rendelkezésre kellett bocsátani az eljáró hatóságoknak.

vádolt neve vádlott még az első érdemi tárgyalást megelőzően 2015. július 22. napján előzetes letartóztatásból házi őrizetbe került, így neki is módjában állt a lefoglalt iratokba betekinteni, továbbá a védekezése szempontjából fontos adatokat, iratokat összegyűjteni, vagy azok beszerzését a bíróságnál indítványozni, amennyiben ilyenek valóban léteztek. Nem helytálló tehát a jogi képviselőjének azon felvetése, miszerint a vádlott védekezési joga sérült azáltal, hogy a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések folytán nem tudott utána nézni a vallomását alátámasztó dokumentumoknak.

A hatáskör tekintetében azt lehet megállapítani, hogy az 500 millió forintot meghaladó értékre elkövetett sikkasztás miatt a Veszprém Megyei Főügyészség a 2012. évi C. törvény (Btk.) hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről szóló 2012. évi CCXXXIII. törvény 6. § a/ pontja alapján alkalmazandó Be. 16. § (1) és (2) bekezdés, 17. § (1) bekezdés szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Veszprémi Törvényszék előtt emelt vádat 2014. április 8-án.

Az 50 millió forintot meghaladó, **2.** Zrt-t érintő bűncselekmény miatt a Veszprémi Járási és Nyomozó Ügyészség emelt vádat a Be. 15. § és 17. § (1) bekezdés alapján hatáskörrel és illetékességgel bíró Veszprémi Járásbíróság előtt 2016. február 8. napján. Ez utóbbi ügyben került sor a terhelt őrizetbe vételére, majd előzetes letartóztatásának elrendelésére 2015. január 22. napjától 2015. július 21. napjáig. Ezt követően volt **vádolt neve** házi őrizetben, melyet a **H.H.** bíró által vezetett elsőfokú tanács a vádirat beérkezése után a 2016. február 17. napján kelt 11.B.159/2015/2. számú végzésével fenntartott az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig. A Veszprémi Törvényszék 2016. február 24. napján kelt átiratában - a főügyészség indítványára figyelemmel - az iratok megküldését kérte a járásbíróságtól az ügyek egyesítése végett, mely a kényszerintézkedés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedését követően meg is történt.

A magasabb hatáskörű bíróság szabályosan egyesítette a nála, korábban indult eljáráshoz az alacsonyabb hatáskörű bíróságon közel két évvel később indult ügyet.

A nyomozati szakban a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés hosszabbításáról, illetve megváltoztatásáról szóló határozatok másodfokú elbírálásában - a fellebbviteli tanácsok tagjaként - valóban részt vett **B.B.** törvényszéki bíró. Ő volt a Veszprémi Törvényszéken folyamatban lévő ügy ura, aki megkezdte a tárgyalást 2015. április 15., június 3. és augusztus 27. napján

(13.B.277/2014/30. számú, 43. és 73. számú jkv.). Végül érdemi döntést nem ő hozott, hanem C.C., aki 2016. február 22. napján a tárgyalást - a bíró személyében történt változás folytán - újra kezdte és a Be. 284. § (3) - (4) bekezdés értelmében a tárgyalás anyagának ismertetésével megismételte (84-es számú jegyzőkönyv). Ekkor még nem volt hatályban a Be. 21. § (3) bekezdés a/ pontja, mely szerint a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár. Ez a kizárási szabály az Alkotmánybíróság a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatában írtakra figyelemmel 2017. április 19. napjával került a Be-be (a 2017. évi XXIX. törvény 1. §) és csak azokban az ügyekben volt irányadó, amelyek 2016. november 30. napját követően indultak. **B.B.** sem volt tehát kizárva az ügy intézéséből, de mivel **C.C.** folytatta le az egyesítés után a teljes bizonyítási eljárást és hozott ügydöntő határozatot, fel sem merülhet az abszolút hatályú eljárási szabálysértés.

Ilyen előzményeket követően a törvényszék a vád tárgyává tett cselekmények kapcsán - szemben a vádlott és védő előadásával - a Be. 75. § (1) bekezdésében írt ügyfelderítési kötelezettségének igen széles körben; a lehetséges legteljesebb mértékben eleget tett.

A 2016. február 22. napjától tartott számos tárgyalási napon ismételtén kihallgatta a vádlottat, meghallgatta valamennyi indítványozott tanút, az igazságügyi könyvszakértőt, ismertetette a nyomozás során készített írás -, számítástechnikai - és pszichiáter-szakértői véleményeket, illetve minden releváns okiratot, amely az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges volt.

vádlott neve a tényállás 1. pontjában írt cselekmény tekintetében először tagadott majd ténybeli beismerő vallomást tett arra hivatkozva, hogy **E.E.** utasításai szerint járt el. A 2. Zrt-t érintő 2. tényállási pontban írott bűncselekmény elkövetését először beismerte mondván, hogy magára és a családjára költötte, majd tagadta azzal, hogy **F.F.** kényszerítette a hamis számlák kiállítására, a pénzüsszegek kivételére és átadására, továbbá azzal biztatta, miszerint a 1. Kft. sérelmére elkövetett sikkasztás miatt megindult büntetőeljárásból nem lesz semmi, ha szót fogad, mert a rendőrségi kapcsolatai folytán az ügy elsimítását elintézi.

Nem vitatható a védelemnek azon álláspontja, miszerint a gazdasági társaságoktól eltulajdonított pénzüsszegeknek nem sikerült nyomára jutni, illetőleg nem nyert bizonyítást, miszerint ezekkel **vádlott neve** vádlott gazdagodott. A terhelt következetesen tagadta, hogy részesült volna a hamis költségyszámlákkal fedezett pénzüsszegek megszerzésében, azt állította, hogy ezeket a főnökeinek adta át és ők döntöttek a felhasználásról, melyre közvetlen rálátása nem volt. A terhelt életvitelében, vagyonosodásában sem látszottak annak félreérthetetlen jelei, hogy igazolt bevételein kívül rendkívüli, jelentős jövedelemhez jutott volna.

A törvényszék azonban mindent megtett a terhelt védekezésének ellenőrzése érdekében; szinte minden bizonyítási indítványát befogadta a 1. Kft. gazdálkodásának felderítése céljából. A könyvszakértő többszöri meghallgatása, a szakvélemény szóbeli kiegészítése eredményeként derült fény arra a körülményre, hogy a társaság tulajdonképpen nyereséget termelt, amely kb. az az összeg volt, amely a vádlott jogsértő tevékenysége folytán nem jelent meg a könyvelésben és a mérlegben. A korábbi tulajdonos (**I.I.** tanúvallomása) sem tudta ezt aényt, mert akkor nem is értékesítette volna az üzletrészt.

A Veszprémi Törvényszék a két tényállási ponthoz kapcsolódóan széles körben összegyűjtött tényadatokat részletesen összevetette **vádlott neve** vallomásaival. Az alábbi adatok cáfolták a terhelti védekezést.

Az 1. tényállási pontban írt cselekménysorozat tekintetében a vádlott kompetencia hiányokra hivatkozva állította, hogy nem volt módja a pénztárat manipulálni, a könyvelésbe adatokat rögzíteni, tovább a számítástechnikához sem értett olyan szinten, hogy képes lett volna a hamis gépi számlák kiállítására.

A terhelt hozzáértése vitán felül állt, melyet életpályája hűen tükröz. Pontosan tisztában volt a jelen ügyben felrótt tevékenysége jogsértő voltával és lehetséges jogkövetkezményeivel is, hiszen olyan munkaterületeken dolgozott felelős beosztásokban - már a **3. Kft**-nél való munkavállalás előtt, ahol az ügyek intézése közben megismerhette a számviteli szabályok, adózási kötelezettségek helyes megtartását és megtartatását (1986-1991 BM TÁKISZ bérszámfejtő, gazdasági csoportvezető, 1994-1999 **5. Kft** főkönyvelő, majd 1999-től **6. Kft.**, számviteli és adóügyi osztályvezető-főkönyvelő). Megismerte ezek kijátszásának módját is, mivel - egyes munkaköreiben - gazdasági társaságok könyvelési tevékenységét kellett vizsgálni, a visszaéléseiket kellett felderíteni és a szankció alkalmazására, akár büntetőjogi útra terelés irányában javaslatot tenni (APEH Veszprém Megyei Igazgatóság revizor 1991-1994). Ilyen életpályát követően jelentkezett a **3. Kft**-hez gazdasági igazgatónak (29022/352/2012. bü. számú nyomozati irat 157. oldal).

A **3. Kft.** volt alkalmazottai a vádlott szakértelmére és működésére vonatkozóan egyértelmű, következetes nyilatkozatokat tettek.

A vádlottnak a Pénzkezelési szabályzat alapján másodmagával volt utalványozási joga, melyet gyakorolt is rendszeresen. A gazdasági társaság bankszámla kivonatai egyértelműen megmutatták a vádlott készpénzfelvételeinek időpontját és összegeit (352/2012. bü. számú nyomozati irat E/ III-IV. számú melléklet). A készpénzfelvételek, valamint a házi pénztáron keresztül vezetését **D.D.** pénztáros, **J.J.** és **K.K.** vallomásai megerősítették. Nem volt vitás a szembesítések után az sem, hogy a vádlott helyettesítette a pénztárost, illetve átvette a nyugdíjba menő csoportvezető hatáskörét. A tanúk elmondták, hogy volt saját kulcsa a páncélszekrényhez, amelyben a készpénzt tartották. **L.L.** volt kizárólag jogosult a MASA programban könyvelni, de úgy nyilatkozott, hogy a kódja a számítógépére ki volt ragasztva, ahhoz bárki hozzáférhetett. Amikor a könyvelő szabadságon volt, a vádlott akadálytalanul dolgozhatott a programban, bár ennek semmilyen nyoma nem látszott, mert nem vezetett nyilvántartást az általa felvitt tételekről, sőt az utolsó könyvelési sorszámot sem jegyezte fel.

A programot gondozó számítástechnikai cég, a **7. Kft.** képviselője, **M.M.** tanú vallotta, hogy **vádlott neve** rendszergazda is volt, tehát a könyvelési programhoz értett, azt használhatta akár a lakásáról is a távoli asztal kapcsolaton keresztül.

N.N. - a **1. Kft.** későbbi ügyvezetője - vallotta, hogy senki nem nyúlt a terhelt által használt számítógéphez a cégtől való távozása után, mert azt elhelyezték egy raktárban, ahol a nyomozó hatóság foglalta le. Így senki nem vihetett fel utólag adatot, hogy a vádlottra terelje a gyanút.

A **3. Kft**-től eltűnt pénzüsszegek felhasználását tekintve megdőlt az a terhelti védekezés is, miszerint a szabálytalanul elrendelt túlórák ellentételezésre lettek fordítva. A dolgozók (pl. **N.N.**, **O.O.**, **P.P.**) elmondták, hogy kb. évente 25 főt érintett a túlmunka, amely néhány százezres kiadást jelentett a cégnek. Nem is a sértett **Kft.** fizette ezeket ki jellemzően, hanem **8. Bt**-n, illetve a **9. Kft**-n keresztül történtek a pénzügyi teljesítések (**D.D.** és **Q.Q.** vallomása).

A pályázatok megnyeréséért sem kellett ún. „kenőpénzt” fizetnie a **3. Kft**-nek, mert olyan piacon mozgott, ahol nem volt konkurenciája. A meghívásos pályázatokon csak az ár volt a kérdéses és több évre szóló keretszerződéseket kötöttek **O.O.** vallomása alapján.

E.E. ügyvezető habitusára vonatkozóan elmondták a tanúk, hogy a műszaki, technológiai feladatokhoz értett, éppen ezért maximálisan megbízott a sokoldalú gazdasági szakképzettséggel és tapasztalattal rendelkező vádlottban (csakúgy, mint a **2. Zrt.** vezérigazgatója **F.F.**). Az ügyvezetőtől elvárható ellenőrzési kötelezettségét valóban nem megfelelően látta el, melyre a cég 2009-es eladását követően fény derült, csakis azért maradhatott, mert a termelési tapasztalatára szükség volt (**R.R.** vallomása).

A gépi számlák hamisítása nem köthető a személyéhez, mivel a könyvelési program használatával nem foglalkozott és ebben a fia, **S.S.** segítségére sem támaszkodhatott, aki dolgozott ugyan egy

ideig a **7. Kft**-nél, de csak a hardverrel foglalkozott. **M.M.** vallomása alapján magának a cégnek sem volt távoli hozzáférése a **3. Kft.** rendszeréhez.

A védelem által sokat kritizált Izsa Ilona igazságügyi könyvszakértő a fellelhető iratok alapján évekre lebontva pontosan kidolgozta azt a pénztárhiányt, amire elsőként a raktárkészlet és az anyagkönyvelés elérése okán derült fény (**SZ.SZ.** és **T.T.** tanúvallomása). A különbözetet pontosan lefedték a hamis gépi számlákon kivezetett összegek. A pénztárhiány tényét ésösszepszerűségét egyébként a vádlott sem vitatta, az pedig a pénztár kiadási és bevételi pénztárbizonylatain látszott, hogy ki vette fel az összegeket a bankban, majd fizette be a házipénztárba. A hamis számlákat a lekönyvelés után a vádlott visszakérte, azok eltűntek, ily módon egy új szakértőnek sem lett volna módja több iratból dolgozni, mint Izsa Ilonának.

A szintén vitatott írásszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a **10. Rt.** bevételi bizonylatain - melyek a valóságban ki nem fizetett összegek befolyását voltak hivatottak alátámasztani - lévő névalírás a vádlottól származott. Olyan dolgozó (**TY.TY.**) nevét írta alá, aki nem volt a cég alkalmazottja soha.

A lekönyvelt számlák kibocsátói oldalán szereplő gazdasági társaságok képviselőit kivétel nélkül kihallgatta az elsőfokú bíróság. A legnagyobb beszállítóként feltüntetett **10. Rt.** vonatkozásában tisztázta, hogy mettől meddig állt fenn a gazdasági kapcsolata a **3. Kft**-vel és milyen eltérő külső jegyek mutatják a terhelt által készített számlák hamis voltát (**U.U.**, **Ü.Ü.**, **V.V.** és **W.W.** vallomása). **vádlott neve** vádlott számára kézenfekvő volt, hogy a **10. Rt.** nevét és adatait használja fel, mivel egyik munkahelye a cég leányvállalata; a **5. Kft** volt, ahol megismerhette az Rt. működését. Nyilván azt is tudta, hogy a **3. Kft.** felé gépi számlázás és onnan utalásos teljesítés volt.

Azon kisebb cégek esetében, akik nevében szintén számlák lettek beállítva a könyvelésbe, a törvényszék megállapította, hogy a gazdasági kapcsolat ténylegesen fennállt, átutalásos rendszerben történt a fizetés, de mégis készpénzfizetési bizonylatok készültek (pl. **9. Kft.**) vagy a partnercég vezetője éppen a vádlott kifejezett kérésre adott valótlan tartalmú számlákat (a **11. Kft.** képviselője **X.X.** tanúvallomása).

Figyelmes ellenőrzés mellett nyilván kiderültek volna ezek az eltérések, mert a táblázatba rendezett adatokon látszik, hogy dömpingszerűen, általában a hónapok vagy a negyedévek végén lettek a bizonylatok kiállítva, többnyire azonos összegekkel és egyes esetekben a számlaszámok is egyeznek, illetve a sorrendiség eltér az időrendtől. A vádlott azonban ügyelt arra, hogy a munkatársai ezeket a hamis számlákat akkor kapják meg ömlesztve, amikor a zárás miatt sok dolguk volt, vagy éppen maga könyvelte le azokat, majd visszakérte őket.

A tényállás 2. pontjában írott cselekmény részletei, elkövetési módja és a védekezés jellege kísérteties egyezőséget mutat a fent írtakkal.

Ahogy **E.E.** esetében, úgy **F.F.** vonatkozásában sem volt egyetlen tanú, okirat vagy más tárgyi bizonyíték, amely azt támasztotta alá, miszerint a terhelt a főnöke befolyása alatt vagy utasítására cselekedett, illetőleg a jogellenesen megszerzett pénzt neki adta volna.

E tényállási pont vonatkozásában **vádlott neve** először önfeljelentést, majd beismerő vallomást tett, később azt állította, hogy **F.F.** zsarolta őt és kényszerítette a bűncselekmény elkövetésére. Itt azonban nem vitatta a költség számlák meghamisítását, amelyek módja rendkívül egyszerű volt, mivel egy vagy két számjegyet írt csupán az eredeti összeg elé. Helyes volt tehát az elsőfokú bíróság visszakövetkeztetése, miszerint a **3. Kft**-nél is a vádlotthoz voltak köthetőek a hamis bizonylatok.

A törvényszék ez ügyben kihallgatta a **2. Zrt.** alkalmazottait, akik abban készséggel alátámasztották **vádlott neve** vádlott vallomását, hogy **F.F.** egy autokratikus, egyszemélyi vezető volt, aki igyekezett

minden területet és minden dolgozót a saját kezében tartani. Ugyanakkor azt is elmondták a tanúk, hogy a vádlott kivételezett bánásmódot élvezett, őt a vezérigazgató teljes bizalmában részesítette, idővel a helyettesévé tette és utasítási jogköre volt. A dolgozók túlterheltsége, elszigeteltsége nagyon is elősegítette egy olyan helyzet kialakulását, amelyben a vádlott cselekvőségét több éven át tudta leplezni.

Y.Y. tanú - akit a terhelt magatartásának következményeként a cégtől később elbocsátottak - vallomásában elmondta, hogy **vádlott neve** egyetlen hónapban sem számolt el a pénztárból felvett előleg maradékával, hanem az továbbra is kiadásban maradt. Ezzel a görgetéssel 1.400.000 forintra nőtt a pénztárhiány, amikor a vádlott munkaviszonyát megszüntették. A hamis számlák pedig a céges bankkártyával felvett összegek felhasználását voltak hivatottak alátámasztani.

F.F. tanúvallomását a szavahihetősége megkérdőjelezése miatt a törvényszék nem vette figyelembe, de arra semmilyen bizonyíték nem merült fel, hogy a vezérigazgató bármilyen felbujtói magatartás kifejtett volna, vagy alapot szolgáltatott volna arra, hogy a vádlott zsarolásra hivatkozzon.

A per adataiból egyértelműen kitűnik, hogy a **2. Zrt**-hez való felvételkor még nem tett feljelentést a **3. Kft.**, főként nem a terhelt ellen, aki csak jóval később; 2012-ben lett tanúból gyanúsítottá. **F.F.** tehát nem kecsegtethette **vádlott neve** vádlottat az első hamis számla kiállításakor - 2011. október 23-án - azzal, hogy majd elsimítja a rendőrségi ügyet, mert a feljelentés ismeretlen tettes ellen két nappal később született.

Annak semmi jelentősége nincsen, hogy **F.F.** ismerte-e **E.E.**t vagy nem, de nehezen elképzelhető, miszerint **E.E.** beszámolt volna egy másik üzletembernek olyan büntető ügyről, amelyben maga is gyanúsított volt hosszú ideig. A **2. Zrt.** képviselője a vádlott korábbi munkáltatójától hivatalosan is érdeklődhetett volna a felvenni kívánt pályázó háttéréről, kérhetett volna ajánlást, ami szokásos a piaci munkavállalásnál.

A vezérigazgató később, legkésőbb 2014-ben bizonyosan tudomást szerzett az eljárásról, mert a vádlott azt maga jelentette be írásban (**Z.Z.** tanúvallomása). Előtte érkezett a Felügyelő Bizottság számára egy névtelen levél, amellyel kapcsolatban a vádlott azt mondta, hogy csupán tanúként hallgatták meg az ügyben.

Ha **F.F.** ekkor megzsarolta volna a vádlottat, hogy kényszerítse a bűncselekmény tovább folytatására, akkor **vádlott nevenak** - a természetes életösztöntől indítatva - nyilván módja lett volna valamilyen formában ezeket a beszélgetéseket rögzíteni a későbbi védekezése érdekében. Tehetett volna feljelentést, kérhetett volna más jellegű jogi segítséget, de nem tette.

Ehelyett 2014. október 16. napjáig folytatta a hamis bizonylatok (2011. december 22-től gépi számlák is!) gyártását, és ezekkel a gazdasági társaság pénzeszközeinek jogellenes kivételét a tényállásban ismertetett módszerekkel.

Az ítéletábra álláspontja szerint nem maradt olyan releváns momentuma a két cselekménysorozatnak, amely felderítetlen lenne. A bizonyítási indítványok elutasítását az elsőfokú bíróság alaposan megindokolta, a másodfokú eljárásban ismételt előterjesztett kérelmeknek ezért nem volt értelme helyt adni. **vádlott neve** terhelt egészségi állapotát a pszichiáter-szakértő megvizsgálta, véleményezte, amelyet minden bíróság elfogadott, ahogyan azt az új tényt sem lehetett kétségbe vonni, miszerint a terheltet megviselte a fogvatartás.

A tanúk vallomásainak és az egyéb bizonyítékoknak elsőfokú bíróság általi értékelésével egyetértett az ítéletábra, a felülbírálat során olyan körülményt nem észlelt, amely a bíróság mérlegelő tevékenységét vitathatóvá tenné, így a felülmérlegelés tilalmára tekintettel a bizonyítékok eltérő értékelésére nincs lehetőség a másodfokú eljárás keretében. A felmentésre irányuló - lényegében az

elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét támadó - védelmi fellebbezés ily módon nem foghatott helyt.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás minden tekintetben megalapozott.

A vádlott utolsó szó jogán tett nyilatkozata alapján a *4. oldal második bekezdésében* a személyi rész annyival egészítendő ki a Be.351.§ (2) bekezdés a/ pont szerint, hogy **vádlott neve** köteles gondoskodni rokkant édesanyjáról. A terhelt egészségi állapota az elsőfokú ítélet kihirdetése óta megrendült; nagyobb mértékű súlyvesztést szenvedett és látása, hallása romlott (Bf.II.55/2017/21. számú jegyzőkönyv 4. oldal).

Helyesbítendő a *18. oldal táblázat utáni harmadik bekezdésében* az évszám, ami értelemszerűen 2010. és nem 2008. a továbbiakban felsorolt hamis bizonylatok dátuma alapján.

A tényállás további pontosítást nem igényel, így az ítéletábra erre alapította a határozatát a Be. 352. § (2) bekezdése értelmében.

A törvényszék a megalapozott tényállás nyomán okszerű következtetéseket vont le a terhelt bűnösségére, helyesen minősítette sikkasztásként, illetőleg a bizonylatok hamisítása folytán hamis magánokirat felhasználásaként a vádlott által elkövetett bűncselekményeket. Az elsőfokú bíróság ehhez fűzött jogi indokolásával az ítéletábra teljes mértékig egyetértett.

Sikkasztást követ el, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik. Idegennek az a dolog tekintendő, ami - a rábízáskor és az elkövetési magatartás kifejtésekor is - nem az elkövető, hanem más (természetes vagy jogi) személy tulajdonában áll. Rábízottá pedig akkor válik az ilyen dolog, ha a rábízás folytán annak birtokbavétele, az átvétele, illetve a dolog feletti tényleges hatalom megszerzése megtörténik. A rábízással a dolog tulajdonosa az őt megillető egyik részjogosítványt, a birtoklás jogát ruházza át más személyre. Ebből következően a rábízásnak kifejezettnek, közvetlennek és személyre szólónak kell lennie. A gazdasági igazgatói, majd vezérigazgató-helyettesi munkakör megalapozza a pénzforgalomnak a vádlottra történő rábízását, hiszen a pénzmozgásokat tükröző, a gazdasági társaság tevékenységét, vagyoni helyzetét áttekinthetővé tevő könyvelésért is felelt a vádlott, mindkét cégnél.

A sikkasztáshoz szükséges rábízáshoz elegendő a bármely jogcímen történő birtokba vétel is (BH1985. 375. II. pont). A vádlott akkor is pénztárosnak minősült volna a rábízás szempontjából, ha csak eseti jelleggel kezelte volna a cégek házi pénztárát. A pénztárosi feladatkhöz is vonta a vádlott a pénzügyi csoportvezető nyugdíjba menetelét követően - bár addig is semmibe vette a pénzkezelési szabályzatot -, de a rábízást valójában a teljes vádbeli időszakban, naponta gyakorolt pénzkezelés ténye jelentette. A terhelt fennhatósága alá tartozott mind a **3. Kft.**, mind a **2. Zrt.** adminisztrációja, utasítási jogkörével élve bármilyen pénzfelvétellel összefüggő tranzakcióra képes volt az ügyvezető, vagy vezérigazgató közreműködése - akár tudta - nélkül is.

A sikkasztás tettese kizárólag az lehet, akire a dolgot rábízták; a gazdasági vezető vádlott, sértettje pedig - értelemszerűen - a két tulajdonos; a **1. Kft.** és a **2. Zrt.** Ezáltal **vádlott neve** vádlott speciális alanya a sikkasztás bűncselekményének.

Nem szükséges azonban a sikkasztás megvalósításához a károkozási, vagy jogtalan haszonszerzési célzat. Annak sincsen jelentősége tehát, hogy a 11 éven keresztül folyamatosan kivett pénzeszközök

valójában kihez kerültek, azzal ki gazdagodott. Ekként az a bűnösség, illetve tényállásszerűség megállapításának sem lehet feltétele. A lényeg, hogy az elkövető tisztában van a tulajdonosi (és nem az ügyvezető esetleges utasításában megjelenő) akarattal, és szándéka átfogja, hogy magatartása azzal ellentétes. Tekintve, hogy a gazdasági társaság - mint jogi személy - vagyona a tulajdonosi körtől elkülönült vagyon, a vádlott akkor sem rendelkezhetett volna a cégek érdekeivel ellentétesen a pénzeszközökkel, ha valóban kapott volna erre utasítást bármely felettesétől. Bűncselekmény elkövetésére egyébként sem volt kötelezhető a munkavállalóként, ha pedig erre bűncselekmény útján próbálta a főnöke rákényszeríteni, ennek azonnal gátját vethette volna a rendőrség segítségének igénybe vételével.

A sikkasztás esetében a tényállási elem nem az okozott kár, hanem annak a dolognak, amelyre nézve a bűncselekményt elkövették az elkövetéskori értéke, melyet a jogellenes módon felvett pénzösszegben határozott meg a törvényszék. A 1. Kft. esetében ez 500 millió forintot meghaladó különösen jelentős érték, a 2. Zrt. vonatkozásában 50 és 500 millió forint közötti különösen nagy érték a hatályos anyagi jog szerint.

Az üzletszerűség tárgyi és alanyi feltételei egyaránt adottak. Alanyi feltételként annak van jelentősége, hogy a bűncselekményből származó (bármekkora) haszon (saját célú, vagy harmadik személy részére) elérésére törekvésnek egyben át kell fognia az ugyanolyan (vagy hasonló) jellegű bűncselekmény e célból történő ismételt (illetve ismétlődő) elkövetésére vonatkozó akarat elhatározást is (BH2008. 174).

Ezen szándék megállapítására következtetési alapot ad, hogy a vádlott a gazdasági igazgatói pozícióját, illetve a pénzkezelésre kapott általános felhatalmazását felhasználva a két cég keretében hosszabb ideje folytatott gazdasági tevékenysége körében követte el a vagyon elleni bűncselekményt.

Ha az ugyanolyan bűncselekmény több éven vagy több hónapon keresztül, azonos módszerekkel, több aktusban ismétlődő elkövetése bekövetkezett, akkor e körülményből már következik, hogy a magatartás mögötti szándék a folytatólágosságon túl az üzletszerű elkövetést is átfogta, mint ahogy ezt a 39/2007. BK vélemény is alátámasztja.

Megjegyzendő, hogy a terhelt önmagában a szándékosan téves tartalmú könyveléssel is jogellenes magatartást tanúsított. A számviteli törvényben előírt kötelezettségek teljesítése esetén szükségképpen fel kellett volna tárnia, hogy bűncselekményt követett el, amire azonban senki sem kötelezhető. Ilyen esetben az elkövető büntetőjogi felelőssége csak a vagyon elleni bűncselekményben állapítható meg, a halmazat csak látszólagos. Az ellenőrzést is megtévesztő könyvelési manipuláció a sikkasztási cselekmény leplezésére szolgált; azaz büntetlen utócselekmény (BH2011. 57). Az eltulajdonított összegek legális felhasználásának imitálása céljából folyamatosan előállított valótlan tartalmú számlák azonban hamis magánokiratok, melyeket a vádlott felhasznált a könyvelésben a hiány eltüntetésére, ezért a folytatólágosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása mindkét tényállási pont szerint aggálytalanul megállapítható volt a sikkasztási cselekményekkel anyagi halmazatban.

A büntetés kiszabása során az elsőfokú bíróság helyesen vette számba a vádlott javára, illetőleg terhére az enyhítő és súlyosító körülményeket, azok helyesbítésre csak kis mértékben szorulnak. Oszítja a táblabíróság az ügyészség azon álláspontját, hogy a terhelt ténybeli beismerő vallomása nem párosult a büntetőjogi felelősség vállalásával, így nem enyhítő körülmény. A kár megtérítése vagy megtérülése enyhít, az erre irányuló szándék önmagában nem. Enyhítő körülmény ténylegesen a sértetti közrehatás, mivel nemcsak a vádlottnak, hanem a két cég más, magasabb beosztású vezetőinek, felügyelő bizottságának, tulajdonosi körének egyaránt kötelezettsége lett volna a törvényes működés biztosítása és a rendszeres, alapos ellenőrzés. További enyhítő körülmény, hogy

a fogvatartás ideje alatt **vádltott neve** vádltott egészségi állapota megrendült; nagyobb súlyvesztést szenvedett el, látása, hallása romlott.

Nem súlyosító körülmény a vagyon elleni bűncselekmények gyakorisága, mivel összecszerűségét, időtartamát tekintve egyaránt kirívó, gazdasági társaság vagyonát károsító jogsértés országsszerte sem fordul elő gyakran. Súlyosító hatású viszont, hogy akármennyi pénzt is szerzett meg végső soron a vádltott a közel 700 millió forintból az elkövetési magatartása motiválatlan, mivel egyáltalán nem volt rászorulva a jogellenes gazdagodásra. Az iratokból kitűnik (34/2015. bü. számú nyomozati irat vagyonkutatás I. kötet), hogy **vádltott neve** vádltott mindkét munkahelyén kiemelkedően magas fizetést kapott; a 1. Kft-nél 2010-ben havi 954.379 forint, a 2. Zrt-nél alkalmazásakor 446.629 forint volt a jövedelme. Súlyosító körülmény a rendkívül hosszú időn át történő elkövetés, mivel az első munkáltatót 7 éven át, a második sértettet közel 3 évig károsította meg a vádltott.

A gazdasági igazgatói beosztás; a gazdálkodásra, pénzkezelésre, könyvelésre kiterjedő teljes körű rálátás és felhatalmazás felhasználásával, 10 éven keresztül elkövetett, két gazdasági társaságtól mintegy hétszázmillió forintos nagyságrendű pénzeszköz elvonásával járó bűncselekmények tárgyi súlyára, jellegére figyelemmel a táblabíróság sem látott enyhébb szankcióra lehetőséget, mint az elsőfokú bíróság által alkalmazott a középértéket megközelítő mértékű végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását.

A Btk. 81. § (1) - (2) bekezdése alapján halmazati büntetésül kiszabott 9 év 4 hónap szabadságvesztés szigorú joghátrány, melynek emelése a társadalom elrettentése, az általános visszatartás érdekében sem indokolt. A bűnösségi körülmények az elsőfokú bíróság által megállapítottakhoz képest olyan kedvező irányban nem változtak, hogy jelentős enyhítés volna szükséges, kismértékű változtatást pedig a Be. 371. § (2) bekezdésben írt szabály a másodfokú bíróság számára nem tesz lehetővé (16/2007. BK vélemény 2. pont).

A gazdasági vezetői tisztségével ilyen gátlástalan módon visszaélő elkövetővel szemben a pénzkezeléssel kapcsolatos feladatokat ellátó, végleges hatályú foglalkozástól eltiltás és a maximális tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása is indokolt (BH1992. 70).

Az elsőfokú bíróság azért nem alkalmazott vagyonekobzást **vádltott neve** vádltottal szemben a Btk. 74. § (1) bekezdés a/ pontja alapján, mivel nem lehetett azt megállapítani, hogy ő gazdagodott volna a két munkáltatója rendelkezése alól elvont vagyonnal. A szakértői bizonyítás útján azonban megállapította, és a tényállásban rögzítette a vádltott vagyon elleni bűncselekményeivel okozott kár összegét, és a szabályos keresetet előterjesztő magánfelek részére ezek megfizetésére kötelezte a Be. 335. § (1) és (2) bekezdés szerint. Ez kötelező rendelkezés függetlenül attól, hogy a két gazdaságtól eltulajdonított pénzmennyiséget ki vagy kik szerezték meg, illetve használták fel (81/2010. BK vélemény 1. pont). A károkozásért a terhelt a Ptk. 6:519. § (1) bekezdése - az elkövetéskor hatályos Ptk. 339. § (1) bekezdése - szerint tartozik felelősséggel a szerződésen kívüli károkozás szabályai szerint. Nem számítható be a munkaügyi perben elért kártérítés összege, viszont a végrehajtás során azzal csökkenthető, tekintve, hogy ezt az összeget a volt munkáltatónak, a 2. Zrt-nek kellene megfizetnie **vádltott neve** vádltott részére.

A Be. 160. § (1) bekezdés d/ pontjában írt eljárási szabályoknak megfelelően rendelkezett a törvényszék - helyesen - a magánfelek tájékoztatásáról, miszerint a zár alá vételt fel kell oldani, amennyiben a jogerős ítélet kézhezvételétől számított teljesítési határidő eltelte után 30 napon belül nem igazolják, hogy a végrehajtási eljárást megindították.

Tévesen állapította meg a polgári jogi igények elbírálásának vonzataként az államnak fizetendő eljárási illeték mértékét, mely ténylegesen 2.400.000 összesen a két kereseti kérelemnek

megfelelően az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. § (1) bekezdés a/ pontja szerint. Az illeték összegét a 39. § (1) bekezdés értelmében mindig a kereset benyújtásának időpontjában hatályos illetéktörvény szabályai alapul vételével kell meghatározni. A 1. Kft. 2010. október 25. napján tett feljelentésében kérte először 367 millió forint erejéig a kára megtérítését, majd ezt pontosította a képviselő a 2012. április 20. napján rögzített tanúhallgatási jegyzőkönyv szerint (352/2012. bü. számú nyomozati irat VII. kötet 1291. oldal). Ebben az időpontban hatályos Itv. szerint az illeték maximális összege 900.000 forint volt. A 2. Zrt. 2015. január 20. napján tett feljelentésében kérte a kára megtérítését 66.593.004 forint erejéig (34/2015. bü. számú nyomozati irat I/1. kötet 72. oldal). Ekkor az illeték legmagasabb összege 1.500.000 forintra emelkedett, így a két illeték összeget kellett összeszámítani.

Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek azzal, hogy az okirati bizonyítékok irathoz csatolása a 11/2003. (V.8.) IM-BM-PM számú együttes rendelet 1. § (2) bekezdésén, a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés pedig nemcsak a Be. 338. § (1), hanem (2) bekezdésén is alapszik.

A fentiekben kifejtettek alapján az ítélőtábla a Veszprémi Törvényszék 2017. február 9. napján kihirdetett 12.B.277/2014/171. számú ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdése alapján, helyes indokainál fogva helybenhagyta.

Győr, 2017. október 4.

Dr. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

. Vajda Edit sk.
előadó bíró

. Németh Balázs sk.
bíró

Záradék:

Ezzel a végzéssel a Veszprémi Törvényszék 2017. február 9. napján kelt 12.B.277/2014/171. számú ítélete 2017. október 4. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2017. október 4.

. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke